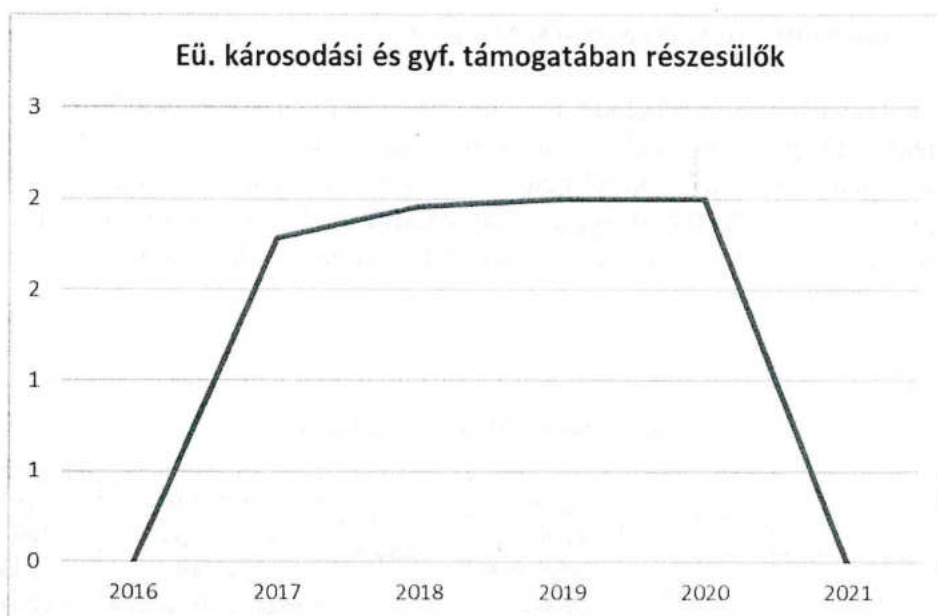

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	2
2019	2
2020	2
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

e) lakhatást segítő támogatások:

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	7
2018	n.a.	75
2019	n.a.	176
2020	n.a.	161
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Helyi rendelet alapján az első lakáshoz jutók támogatását ill. lakásvásárlási támogatást vehetnek igénybe azok a fiatalok, akik helyben kívánnak letelepedni. A támogatás 600.000.- forintig terjedő, 5 évre szóló kamatmentes kölcsön. Évente 2-3 fő tud hozzájutni ehhez a kölcsönhöz, mivel ennyi fedezetet tudunk elkülöníteni a költségvetésünkben.

A kérelmezők száma évről évre nő, de sajnos a keretösszeget emelni nem tudunk.

A 600.000 Ft összegű kamatmentes kölcsönhöz 2018. január 1. napjától egy 300.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatást is nyújt az önkormányzat.

A családok havi lakásfenntartásra fordított kiadásai a havi kiadások jelentős részét teszik ki, egyre nagyobb terhet jelentenek.

f) eladósodottság:

A gerendási lakosokra is jellemző az eladósodottság, különösen a hátrányos helyzetű, munkanélküli családok esetén. A közműszolgáltatók hivatalos tájékoztatása alapján évről évre nő a hátralékos családok száma. A számlákat sok esetben nem a pénzhiány, a szegénység miatt nem egyenlítik ki, hanem a családok életszemlélete miatt.

Ez a közműszolgáltatás kikapcsolását eredményezi, súlyosabb esetben a lakás elvesztését. Javaslatuk szerint minél több családnak ajánlják a kártyás mérőórák felszerelésének lehetőségét. További súlyos eladósodottsághoz vezet a devizahitelt igénybe vevő családok tartozásai. Számuk jelentős a községben.

Több olyan lakóingatlan van településünkön, melyet az Állami Eszközkezelő birtokol.

Fontos lenne az érintett családoknál a szemléletváltozás előmozdítása.

g) lakhatás egyéb jellemzői:

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés:

Gerendás lakói csak alapszintű szolgáltatásokat tudnak helyben igénybe venni. Az egészségügyi alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- a háziorvosi ellátás,
- a fogorvosi alapellátás,
- a védőnői ellátás,
- az iskola és ifjúság orvosi ellátás

Az Önkormányzat egyik kötelező feladata a háziorvosi ellátás. A településen egy vegyes praxist ellátó háziorvos végez tevékenységet. Gyermekorvos nem tevékenykedik önállóan a községben, a gyermekek egy részét környező települések gyermekorvosai látják el.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyvesztési igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	44	12,31
2018	1	0	0	1	47	10,63
2019	1	0	0	1	40	10,13
2020	1	0	0	1	36	9,00
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Gerendás község ügyeleti ellátását naponta 16 órától másnap reggel 8 óráig, valamint hétvégén, ünnep- és munkaszüneti napokon 24 órában az orosházi ügyelet látja el.

A háziorvosi rendelőben minden hónapban egy alkalommal, előjegyzés alapján térítésmentes vérvétel történik, így a nehezen mozgó, idős, súlyos betegek vérvizsgálata is megoldódik a rendelőben vagy a beteg lakásán.

A területi ellátást az Orosházi Kórház végzi.

A lakosság korösszetételére jellemző, hogy növekszik az idősek aránya.

Az országos átlaghoz hasonlóan Gerendáson is magas a szív- és érrendszeri, a daganatos, a mozgásszervi betegségben szenvedők, valamint a túlsúlyosok aránya.

Az iskola- és ifjúság egészségügyi szolgálat orvosi feladatait is a háziorvos látja el.

A védőnői ellátás jellemzői:

Gerendás Községben a védőnői ellátáshoz történő hozzáférés teljes körűen biztosított, a feladatot egy fő állású védőnő látja el.

- f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés:

Községünkben a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül az étkeztetés és a házi segítségnyújtás a Község Misszió keretein belül történik.

Az idős vagy beteg rászorulóknak a házi segítségnyújtás keretében kapnak gondozást, szociális ebédet. Működik a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is az Orosházi Kistérség Többcélú társulás keretén belül.

A nappali ellátás Idősek Klubja alapszolgáltatást, együttműködési megállapodás alapján a Gerendási Római Katolikus Egyházközség látja el. A klub keretein belül lehetőség nyílik étkezés igénybevételére is az idősek számára.

- g) drogprevenciós szolgáltatások:

A településen a családsegítő szolgálat keretein belül vehető igénybe drogprevenciós szolgáltatás. Ezen kívül a rendőrség közreműködésével történik a helyi általános iskolások tájékoztatása.

- h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor:

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási-, közművelődési-, sport- és egyéb intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek

- i) részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Jellemző még településünkön az adománygyűjtés a családsegítő munkatárs és a védőnő közreműködésével (aki egyben a Vöröskereszt helyi képviselője). Adományokat elsősorban jeles napokhoz kötődően gyűjtenek, de egy – egy átmeneti segítségre szoruló család megsegítésére is összefog a település.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei:

Gerendás településen szlovák nemzetiségű népcsoport is él. Őket fogja össze a Gerendási Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, valamint a Gerendás Szlovákok Egyesülete civil összefogás. Fő céljuk a szlovák kultúra, és a hagyományok ápolása, őrzése. Ennek érdekében minden évben megrendezésre kerülnek hagyományőrző programjaik, mint a disznótor, a nyári gyermektábor, a karácsonyi gyertyagyűjtés és a hozzá kapcsolódó Betlehem felállítása. Mind a nemzetiségi önkormányzat, mind az egyesület tagjai is évente több alkalommal vesznek részt szlovák és cseh testvértelepüléseik hasonló rendezvényein.

Az egyesület tulajdonában van egy szlovák tájház, amely a helyben összegyűjtött régi berendezési tárgyak kiállító helyeként szolgál. A szlovák tájház szívesen fogadja az oda látogatókat, akik a kiállításon keresztül megismerhetik a gerendási szlovákság történetét.

- h) helyi lakossági önszerveződések:

Településünkön több civil szervezet is működik:

- Együtt Gerendásért Kulturális Egyesület
- Gerendási Nyugdíjas Egyesület
- Csicsely Tó Gerendás Sporthorgász Egyesület
- Gerendási Ifjúsági- és Sportegyesület
- Magyar Vöröskereszt Gerendási Területi Szervezete
- Gerendási Polgárőr Egyesület
- Gerendási Gazdakör
- Széchenyi Zsigmond Vadásztársaság
- Gerendási Szlovákok Egyesületete

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községünk nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXV. törvényben hirdette ki a Gyermekek jogiról szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Gerendás településre az előregedés a jellemző. Az összlakosságon belül a gyermekek aránya évről-évre csökkenő tendenciát mutat. Az alábbi táblázat 2019 évre vonatkozóan mutatja be, hogy az össznépességen belül, nemek és korcsoportok szerint a gyermekek milyen arányt képviselnek.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	589	628	1217	48,40%	51,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			25	2,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	75	67	142	6,16%	5,51%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	18	15	33	1,48%	1,23%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tapasztalat szerint a gyermekszegénység az elmúlt öt évben is jelen van településünkön. Ez iskolai, óvodai közösségben történt megfigyeléseken alapul. A gyermekszegénység csökkentése átfogó intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésnek pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy a szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben

korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy, a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a három körülmény közül legalább kettő fennáll, a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135 %-át (2018. évben 38.475.-Ft-ot),

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza a 145 %-át (2021. évben 41.325.-Ft), vagy

- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,

- a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorú gyermek jogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

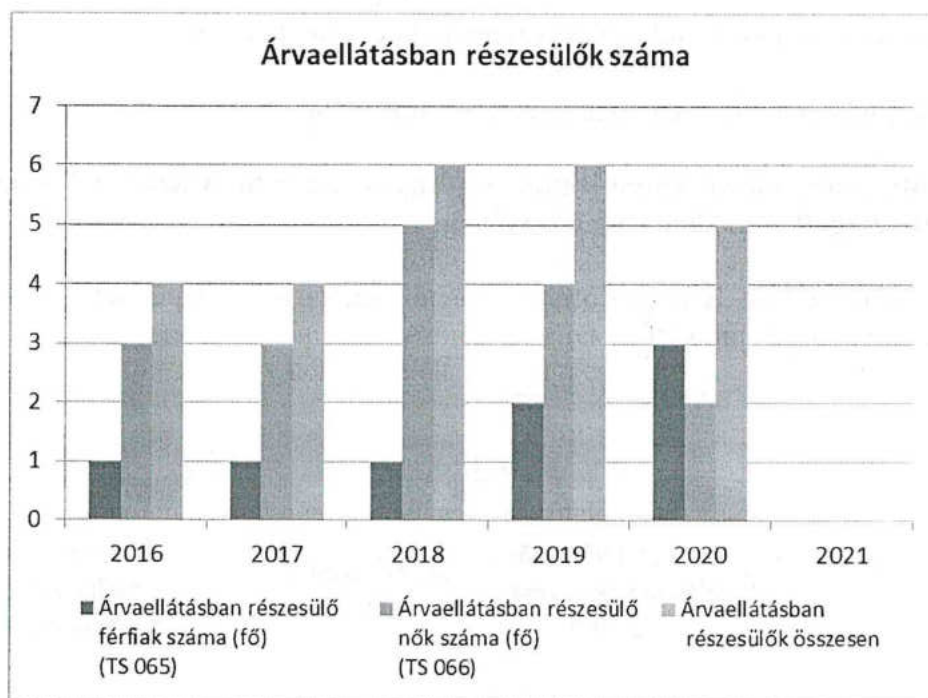
A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén - kérelem benyújtását

megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, melynek összege 6.000.-Ft, halmazottan hátrányos gyermekek esetén 6.500 Ft.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény eseti támogatás összege 6.000,- Ft gyermekenként.

Az állam 100%-ban biztosítja a támogatást.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árva/félfárva gyermekek a családsegítő látókörében vannak, szükség esetén az önkormányzat további segítséget nyújt számukra.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alap feltétele az egészséges, életkornak megfelelő étkezés. A községben működő iskola és óvoda egyházi fenntartású, a gyermekek étkeztetésével kapcsolatos feladatokat a fenntartó végzi el. Az önkormányzat által megállapított gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkezhettek, ez összesen 30 fő. A fogyatékkal élők és nagycsaládosok 50%-os kedvezményben részesülnek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem jellemző, nincs tudomásunk ilyen családról.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem jellemző, nincs tudomásunk ilyen családról.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	180
2017	1	0	0	n.a.	156
2018	1	0	0	n.a.	153
2019	1	0	0	n.a.	155
2020	1	0	0	n.a.	141
2021	1	0	0	n.a.	139

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A községben vegyes praxisú a háziorvosi ellátás, tehát a településen a gyermekeket is a háziorvos látja el, aki a hét minden napján fogadja a betegséggel küzdő gyermekeket. Betöltetlen gyermekorvosi állás nincs.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen bölcsőde nincs, és Családi napközi sem működik.

A szakemberek a védőnő jelzései alapján már az óvodai nevelés megkezdése előtt bevonják a korai fejlesztésbe azokat a gyermekeket, akik születési rendellenesség vagy egyéb ok folytán erre rászorultak.

Az óvodában és az általános iskolában fejlesztő pedagógus, és logopédus szakemberek közreműködésével történik a fejlesztés.

- d) gyermekjóléti alapellátások:

A gyermekjóléti alapellátásokat a Békéscsabai Kistérségi Gyermekjóléti Szolgálat keretében 1 fő, heti 40 órában látja el. Részt vesz a veszélyeztetettség kiszűrésében, a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában. Szolgáltatásai: pszichológus és jogi tanácsadás, szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, élelmiszer adományok szétosztása. Kézműves, szabadidős foglalkozásokat szervez.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen bölcsőde nem működik. Az óvodás – iskolás korú gyermekek napközbeni ellátása az oktatási intézményekben valósul meg.

A nyári szünet időtartama alatt az igényeknek megfelelően gyermekfelügyelet keretében gondoskodunk a gyermekek napközbeni ellátásáról.

- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;
- valamint, szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: a család szétesése, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya, súlyos betegség a családban, a család életmódja, bántalmazás. Az alábbi táblázat mutatja, a nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak számának alakulását a vizsgált időszakban. A védelembe vétel hatósági intézkedés a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Ez a feladat 2013. január 1. napjától a járási Gyámhivatal feladatkörébe tartozik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:

A krízis helyzetben igénybe vehető szolgáltatások községünkben korlátozottak, szinte a gyermekjóléti szolgálat munkatársával való elbeszélgetésre és tanácsadásra van lehetőség. A megyeszékhelyen működik a családok átmeneti otthona, a gyermekek átmeneti otthona, és a nevelőszülői hálózat, amelyet szükség esetén igénybe lehet venni. Az önkormányzat amennyiben a krízis helyzet anyagi nehézségek miatt jött létre azt átmeneti támogatással, krízis segéllyel tudja enyhíteni.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés:

Sport, szabadidős, szünidős tevékenységet az önkormányzat, az iskola, a civil szervezetek és a gyermekjóléti szolgálat rendszeresen szervez. Főként nyári szünidőben különböző táborok szervezésével segítik a szülőket a gyermekfelügyelet megoldásában. Ilyen a Gerendási Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett hagyományörző tábor, a katolikus egyház által szervezett hittan tábor, és a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda és iskola dolgozói által biztosított nyári gyermekfelügyelet. Az önkormányzat valamennyi programban segítséget nyújt.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei):

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges táplálkozás, A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az intézményekben történő közétkeztetés.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei:

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	13	2
2017	12	2
2018	3	0
2019	7	0
2020	8	0
2021	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az integrált oktatást, különleges gondozás a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében külön e célra létrehozott speciális gyógypedagógiai intézményben történik vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egész együtt történhet.

Hátrányos helyzetű gyermek: minden gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek (anyagi okok miatt.) A községben 2021-ben összesen 30 fő, ebből a kiskorú gyermekek aránya 90 %.

Az alapszintű oktatásban résztvevő tanulók létszámáról nincs információnk, mivel a település iskoláskorú gyermekei közül sokan más településekre járnak az általános iskolába.

A középszintű oktatásban részt vevő hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számáról információval nem rendelkezünk.

Sajátos nevelésű igényű tanuló (SNI): 15 fő. Érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportja. Beilleszkedési Tanulási Magatartási Nevelési problémával küzdő gyermekek száma: 6 fő

Az oktatási intézményekben prevenciók céljával és a feltárt esetek enyhítésére foglalkoztatnak gyermekvédelmi felelősöket, akik fontos feladatokat látnak el a beilleszkedési-, tanulás-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek segítése érdekében és a veszélyeztető körülmények feltárása és megszüntetése, ill. kialakulásuk megelőzése terén.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A községben működő óvodában 2 fő diplomás óvodapedagógus tevékenykedik, az óvodai csoportok száma 1. Az általános iskolában az iskolapedagógusok képzettek, további folyamatos szakmai képzéseken vesznek. Sajnos sem speciális fejlesztő pedagógus, sem pszichológus nincs foglalkoztatva. Ezek a szakemberek rész munkaidőben, esetleg megbízással néhány órában végeznek ilyen jellegű tevékenységet.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	1	50	1	27	0	0	27
2017	n.a.	1	50	1	27	0	0	27
2018	n.a.	1	50	1	27	0	0	27
2019	n.a.	1	50	1	22	0	0	22
2020	n.a.	1	50	1	23	0	0	23
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	9,50	5,26
2017	0	8	1	8,50	2,94
2018	0	8	1	7,75	1,61
2019	0	8	1	7,63	6,56
2020	0	8	1	7,13	1,75
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	12
2017	n.a.	n.a.	n.a.	11
2018	n.a.	n.a.	n.a.	11
2019	n.a.	n.a.	n.a.	26
2020	n.a.	n.a.	n.a.	29
2021	n.a.	n.a.	n.a.	25

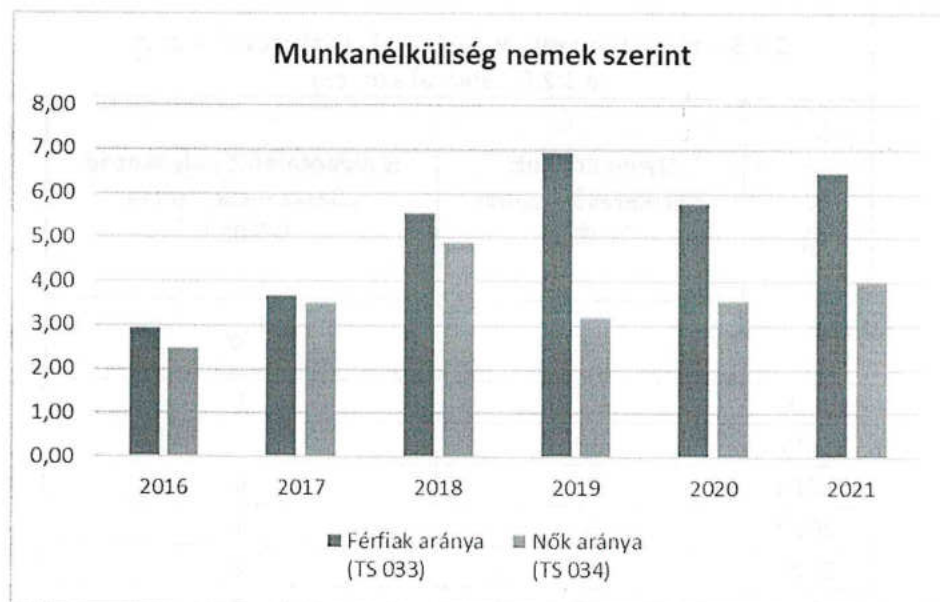
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek aránya még mindig magas	Munkahelyteremtés, jövedelem növelés kiegészítő tevékenység felkutatásával.
A szülők általi negatív minta átöröklése – szocializációs hiányok	Komplex, kiscsoportos foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával.
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Óvodától az iskoláig, vagyis a helyi oktatás-nevelés minden szintjén egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,94	2,48	2,71%
2017	3,7	3,51	3,61%
2018	5,56	4,91	5,24%
2019	6,93	3,21	5,07%
2020	5,78	3,57	4,68%
2021	6,48	4,03	5,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

álláskereső száma 14 fő. A 14 főből a nők arányára vonatkozó információ nem áll rendelkezésünkre.

Ezek az emberek megélhetésüket a mezőgazdaságban végzett alkalmi munkából tudják biztosítani.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ez igen nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel, bejelentéssel nem élt senki sem.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, hiszen a mai gazdasági helyzetben még a nagyszülők is dolgoznak, segítségük kiesik a család látóköréből. Gerendáson bölcsőde nincs, 1 óvoda és 1 iskola van, egyházi fenntartásban, az óvodában helyhiány miatt az utóbbi 3 évben elutasítás nem történt.

Egyre több azonban a csonka család, az egyedülálló szülő nehezen tudja megoldani a gyermekek nappali elhelyezését a nyári szünetben, amikor az óvodában és iskolában nyári szünidő van. Az óvodások esetében megoldást nyújt a - jogszabályban előírt - nyári gyermekfelügyelet, az iskolások esetében a szülőknek kell biztosítani a gyermeke feletti felügyeletet.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak:

Az országos tendenciához hasonlóan Gerendáson is jellemző, hogy az erőszakos megnyilvánulások nagy része a családon belül marad, nem jut az önkormányzati illetve hatóságok tudomására. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján azonban egyre több esetre derül fény, és az érintettek egyre szélesebb körben tudják – köszönhetően a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatásainak, a védőnő munkájának -, hogy probléma esetén hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona):

Krízis helyzet esetén a községben a családok átmeneti elhelyezésére nem áll rendelkezésre intézmény. Erre a megyeszékhelyen működő családok átmeneti otthonában van lehetőség, azonban ilyenre még nem volt példa. A szakmai konzultációkon szerzett tapasztalatunk az, hogy az utóbbi évek gazdasági és társadalmi folyamatai nem támogatták a hatékony eredmények elérését. A kliensekre az anyagi problémák, a tartós munkanélküliség jellemző. Községünkben a hajléktalanság nincs jelen. Egyedülálló nő átmeneti elhelyezéséről 2012 óta nem kellett intézkedni.

Helyben működik gyermekjóléti szolgálat, amely az alábbi esetekben tud segítséget nyújtani:

- életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás
- családgondozás
- egyéni és csoportos terápiás programtervezés
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz való hozzájutás segítése.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben:

Községünkben a nők társadalmi szerepvállalása nem jellemző, szükség lenne a figyelmet felhívni a nők szerepvállalásának erősítésére, úgy magasabb színvonalon lenne képviselve a nők érdeke is a községi közéletben. Az önkormányzat képviselő-testületében a 6 képviselő közül 3 nő. A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke nő. A civil szférában működő nonprofit egyesületek és alapítvány vezetői körében vizsgálódva megállapíthatjuk, hogy 6 civil szervezetből 3 női elnök található, némi aktív szerepvállalás kimutatható.

Településünkön nincs a nők érdekvédelmére alakult szervezet.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők munkaerőpiaci helyzete a férfiakéhoz képest hátrányosabb, bérezésük általában elmarad az ugyanazon munkakört betöltő férfiakéhoz képest.

A hagyományos családmódel alapján a nőktől egyszerre több területen várnak el nagyobb teljesítményt (háztartás vezetése, gyermeknevelés, munkahely). A társadalmi elismertségért többet kell teljesíteniük.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi előregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Gerendást is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma növekszik.

Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önálló képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

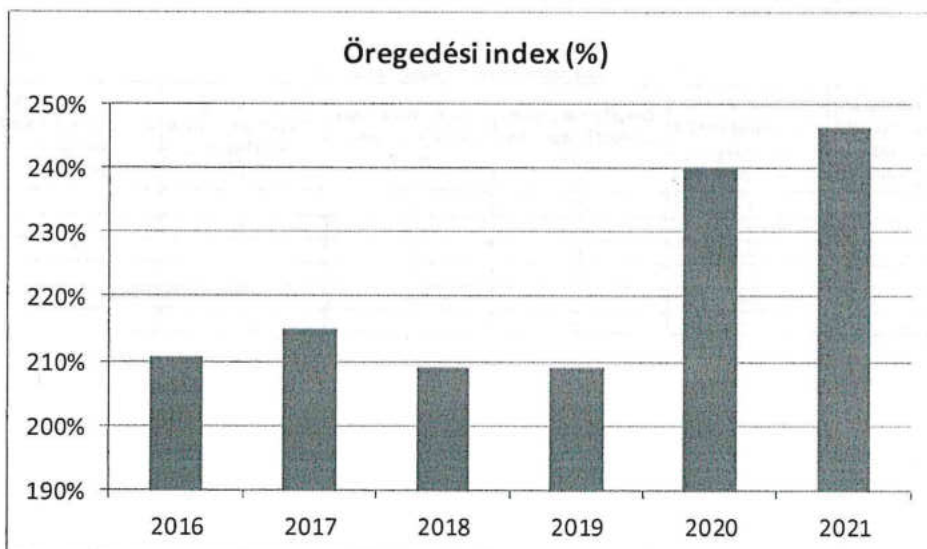
Az idősök szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

Gerendás községben a lakónépesség 32,5 %-a nyugdíjas vagy nyugdíjszerű ellátásban részesül, helyi adatgyűjtésből megállapítható, hogy több, mint 70 % kisnyugdíjas. Az idősök családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva, fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön egyedül élő idősök aránya: 75,7 %

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	314	149	210,74%
2017	299	139	215,11%
2018	297	142	209,15%
2019	297	142	209,15%
2020	305	127	240,16%
2021	303	123	246,34%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága:

Településünkön jellemzően termelőszövetkezeti nyugdíjasok vannak, akiknek továbbfoglalkoztatására nincs lehetőség alacsony iskolázottság, ill. fizikai állapot miatt. A korosztály egészséges tagjai számára kevés az esély jövedelemszerző tevékenység folytatására, ha csak nem speciális tudással rendelkeznek, nyugdíjuk kiegészítésére östermelői tevékenységből tesznek szert.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	23	30	42	40	36	39
41-45 év (TS 042)	Fő	3	6	2	2	1	4
	%	13,04%	20,00%	4,76%	5,00%	2,78%	10,26%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	3	6	6	4	2
	%	17,39%	10,00%	14,29%	15,00%	11,11%	5,13%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	1	1	8	4	3
	%	17,39%	3,33%	2,38%	20,00%	11,11%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	8	6	5	3	4
	%	17,39%	26,67%	14,29%	12,50%	8,33%	10,26%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	4	11	11	13	13
	%	8,70%	13,33%	26,19%	27,50%	36,11%	33,33%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen:

Tevékeny idős kor: az idős ember kora előre haladtával a társadalom teljes jogú tagjaként, jó egészségi állapotban, a mindennapi feladataikat önállóan ellátva töltik napjaikat, aktív

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	157	282	439
2017	151	268	419
2018	143	259	402
2019	142	253	395
2020	143	244	387
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	314	15	67	68
2017	299	15	55	49
2018	297	15	50	50
2019	297	15	45	45
2020	305	15	110	47
2021	303	15	116	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés:

Községünk működik a Nyugdíjas Egyesület, mely gyakori szervezéssel magas színvonalú programokat szervez az idősek számára. Számtalan környékbeli település nyugdíjas egyesületének tagjaival tartják a kapcsolatot, szerveznek közös programokat, kirándulásokat, színházi előadás látogatásokat szerveznek. Minden évben megrendezésre az Idősek Karácsonya rendezvény az Önkormányzat szervezésében. Az idősek színvonalas élő előadást nézhetnek meg, utána megvendégelésben van részük.

c) idősek informatikai jártassága:

A község idős lakosságának informatikai jártasságára csak helyi adatgyűjtésre tudunk támaszkodni. A község könyvtárában van lehetőség internet szolgáltatás igénybevételére. A könyvtárnak nagyon sok idős tagja van, akik rendszeresen kölcsönöznek könyvet, azonban az internet használatot, az elektronikus szolgáltatásokat kevesen veszik igénybe. E téren sok tennivaló van, hiszen gyakran külföldön dolgozó családtagokkal, de az itthoniakkal is

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikkelye szerint, fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Többségük elszigetelt a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől.

Megváltozott munkaképességű az, aki rehabilitációs ellátásban részesül, vagy aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantási, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesül.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakozás területén is.

A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés még nem megoldott, annak ellenére, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 7/B. §-a alapján az állam által fenntartott közszolgáltatásokhoz való hozzáférést 2010. december 31-ig kellett volna teljesíteni.

Azon közszolgáltatást nyújtó épületekben, ahol még nincs meg, szükséges mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.

Községünkben jelentős a mozgáskorlátozottak száma is, akik még nem minősülnek fogyatékosnak. Sem a fogyatékosoknak, sem a mozgáskorlátozottaknak helyi szervezetük nincs, aki az érdekeiket képviselné.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	24	57	81
2017	27	50	77
2018	25	46	71
2019	24	46	70
2020	22	39	61
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan továbbá nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás.

Helyi adatgyűjtés alapján községünkben nincs egyetlen olyan foglalkoztató, aki fogyatékkal élő személyt foglalkoztatna.

b) munkavállalást segítő lehetőségek:

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve a fogyatékkal élők munkaerőpiaci lehetőségei erősen behatárolódnak. A foglalkoztatásukat nehezíti, hogy a különböző fogyatékosági típusok más – más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén:

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Gerendáson jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok:

Fogyatékosok részére nincs külön szervezett támogató szolgáltatás a fogyatékosok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, mentálhigiénés, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó intézmény, csak az idősek számára szervezett szolgáltatásokat tudják igénybe venni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők különböző pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülhetnek. Ezekhez az ellátásokhoz elsősorban a Magyar Államkincstárhoz benyújtott kérelem alapján juthatnak.

A Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatalánál van lehetősége az érintett célcsoportnak a mozgáskorlátozottak igazolványát igényelni.

A mozgáskorlátozottak gépkocsi vásárlásához pénzbeli támogatást igényelhetnek.

járdák, azok néhol javításra szorulnak, töredezettek, szinteltolódás tapasztalható, amely nehezített járás, esetleg segédeszközzel közlekedők közlekedését nehezíti. Az önkormányzat kezelésében lévő épületek közül a könyvtár kivételével akadálymentesítettek, azonban a községben található kereskedelmi egységek nem mindegyike közelíthető meg a célcsoport számára. Itt a bolti alkalmazottak nagyobb figyelmet fordítanak a fogyatékkal érkező vásárlókra, amely kiszolgáltatottság érzését erősíti bennük.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.):

Helyi szinten a célcsoport számára a nappali ellátás keretén belül van lehetőség, kifejezetten fogyatékos ellátásra itt nincs lehetőség, ill. a házi segítségnyújtás szolgáltatást tudják igénybe venni.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások):

Községünkben fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű munkavállalók számára helyi szinten igénybe vehető szolgáltatás a házi segítségnyújtás és jelzőrendszer keretében történik.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen:

A településen szervezett programok a fogyatékossgal élők számára is elérhetők, külön számukra szervezett program nincs. A helyi Művelődési Ház akadálymentesített, így a kerekesszékekkel érkezők is részt tudnak venni az ott tartott rendezvényeken.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések:

A település akadálymentesítése nem teljesen megoldott a településen, de az önkormányzat lehetőségeihez mérten igyekszik ezt megoldani. Ehhez igyekszünk anyagi keretet biztosítani, amelyet szűkös költségvetési keretünk miatt, lehetőség szerint pályázati forrás bevonásával valósítunk meg.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők közösségi közlekedésének hiányosságai	Kapcsolatfelvétel MÁV és a Volán szakembereivel az akadálymentesített járatok indításáról, járdák és utak egyenlőtlenségeinek javítása
Az akadálymentes környezet aránya nem éri el a 100 %-ot.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk, eljuttatásuk	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vehessenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma):

Már az előző fejezetekben bemutatásra került, hogy a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak: helyi kulturális rendezvények szervezésében, lebonyolításában, programok kialakításában, támogatják a közösségi élet színtereit, aktívan őrzik a falu nyugalalmát, nyújtanak szabadidős tevékenységet:

- az „Együtt Gerendásért” Kulturális Közhasznú Egyesület
- Polgárőr Egyesület
- Gerendási Nyugdíjas Egyesület
- Gerendási Szlovákok Egyesület
- Csicsely-tó Horgász Egyesület
- Gerendási Ifjúsági és Sport Egyesület
- Magyar Vöröskereszt Gerendási Területi Szervezete
- Gerendási Gazdakör
- Széchenyi Zsigmond Vadásztársaság

Önkormányzatunk lehetőségeihez mérten támogatja a civil szervezetek munkáját, működését.

Gerendás községben a lakosság jelentős része vallásos, a katolikus és az evangélikus felekezethez tartoznak. A katolikus egyház az iskola, és az óvoda működtetése által jelentős szerepet vállal a falu közéletében.

Törekszünk arra, hogy a szervezetekkel partneri viszonyt kialakítva a település életének egyre több szegmensébe vonjuk be azokat.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása:

Gerendáson Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat működik, valamint Szlovák Nemzetiségi Egyesület is, mely elsősorban kulturális területen kapcsolódik a település életébe, hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet, gasztronómiai programokon mutatják be a szlovák specialitásokat, folyamatban van egy szlovák hagyományörző tájház létrehozása. A községben két templom található. A lakosság nagyobb része katolikus vallású. Az önkormányzat és az egyház kapcsolata együttműködése jó, az általános iskola és az óvoda egyházi fenntartású.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Gerendás község a közigazgatásban 2013. január 1-től végbemenő változások miatt közös hivatalt hozott létre Kétsoprony községgel. A közös hivatallal a kapcsolat jó, az együttműködés zavartalan.

Az önkormányzat az alábbi társulásokkal kötött megállapodást:

- Orosháza Kistérségi Többcélú Társulása